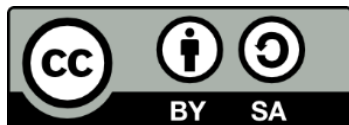

Σχολική Ψυχολογία

Ενότητα 7: Διαχείριση Κρίσεων

Βασιλική Γιαννούλη

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διαχείριση Κρίσεων

- Τα βασικότερα πολυεπίπεδα μοντέλα & οι κατευθύνσεις που έχουν χρησιμοποιηθεί διεθνώς είναι τα ακόλουθα
- ----μοντέλο ΔΚ στην κοινότητα του Εθνικού Οργανισμού για τη βοήθεια Θυμάτων των ΗΠΑ (Nova Organization for Victim Association)
- ----μοντέλο Prepare (Prevent and prepare for psychological trauma Reaffirm physical health and perceptions of security and safety, Evaluate psychological trauma risk, provide interventions and respond to psychological needs, Examine the prevention) του Εθνικού Συλλόγου Σχολικών Ψυχολόγων των ΗΠΑ (Brock Jimerson & Hart, 2006, Brock, Nickerson, Reeves, Jimerson Lieberman & Feinberg, 2009)

Διαχείριση Κρίσεων

- ---το μοντέλο παρέμβασης στην κρίση μέσα στην τάξη το οποίο έχει εφαρμοστεί για αρκετά χρόνια με επιτυχία και στην Ελλάδα από την επιστημονική ομάδα του Κέντρου Έρευνας και Εφαρμογών Σχολικής Ψυχολογίας του Παν/μίου Αθηνών
- ---το πολυ-επίπεδο μοντέλο Παρέμβασης το οποίο αναπτύχθηκε από τους Lahad & Ayalon & Lahad (2000)
- ----σε εθνικό επίπεδο σε πολλές χώρες έχουν δημιουργηθεί ειδικές ομάδες εργασίας και πρωτοβουλίας συνεργασίας Παν/μιακών Κέντρων Ψυχολογικών Εταιρειών & Συλλόγων με τα αντίστοιχα Υπουργ Παιδείας με σχολικές υπηρεσίες & άλλους αρμόδιους φορείς για την ανάπτυξη & εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης κρίσεων στα σχολεία & αντίστοιχα προγράμματα επιμόρφωσης στελεχών εκπαίδευσης

Διαχείριση Κρίσεων

- ----παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια στο χώρο της ψυχολογίας, η παροχή σχολικών ψυχολογικών υπηρεσιών στα δημόσια σχολεία παραμένει περιορισμένη
- ---η αναγκαιότητα δημιουργίας ενός συστηματικού και εμπειριστατωμένου προγράμματος για τη διαχείριση κρίσεων προκύπτει συνήθως έπειτα από κάποια καταστροφικά γεγονότα = στην Ελλάδα τα πρώτα βήματα ξεκίνησαν από κρίσεις που αφορούσαν πολλά μέλη σχολικής κοινότητας όπως οι σεισμοί του '99 στην Αθήνα, δυστυχήματα σε σχολικές εκδρομές, βίαιες συγκρούσεις στα σχολεία, οι πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007.....καθώς και πολλά άλλα συμβάντα

Διαχείριση Κρίσεων

- ---στο ελληνικό εκπαιδ σύστημα υπάρχει ένας περιορισμένος αριθμός ψυχολόγων & συμβουλευτικών Ψυχολογ υπηρεσιών που εντάσσονται σε ειδικά & ιδιωτικά σχολεία ή συνεργάζονται με τα σχολεία
- ---για την αποτελεσματική στήριξη όλων των μελών της σχολικής κοινότητας είναι επιτακτική ανάγκη να αναπτυχθεί ένα μοντέλο παρέμβασης για τη διαχείριση κρίσεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας
- ----τα τελευταία χρόνια το ΚΕ & Εφαρμ Σχολικής ψυχολογίας (ΚΕΕΣΧΟΨΥ) & το Μεταπτυχιακό Π Σχολικής Ψυχολογίας του Παν/μίου Αθηνών σε συνεργασία με τον κλάδο Σχολικής Ψ της ΕΛΨΕ κάνουν προσπάθεια ανάπτυξης ενός πολυεπίπεδου μοντέλου εκπαίδευσης, πρόληψης, παρέμβασης που αφορά τη διαχείριση κρίσεων, την προαγωγή της ψυχικής ανθεκτικότητας & ευεξίας στη σχολική κοινότητα

Διαχείριση Κρίσεων

- ---οι συγκεκριμένες δράσεις που έχουν λάβει χώρα είναι =
- 1. Ευαισθητοποίηση στελεχών εκπαίδευσης και μελών της ευρύτερης κοινότητας σε θέματα που αφορούν την ψυχικής ανθεκτικότητας & ευεξίας και στη διαχείριση κρίσεων στη σχολική κοινότητα
- 2. Εκπαίδευση προ & μεταπτυχιακών φοιτητών ψυχολογίας και παιδαγωγικών τμημάτων
- 3. Εξειδικευμένη κατάρτιση μεταπτυχιακών φοιτητών σχολικής ψ και μελών ΔΕΠ στη διαχείριση κρίσεων
- 4. Ευαισθητοποίηση & εξειδίκευση εκπαιδευτικών σχολικών ψ, και ειδικών ψυχικής υγείας

Διαχείριση Κρίσεων

- 5. Συνεργασία ελληνικών και διεθνών Παν/μίων
- 6. Προγράμματα παρέμβασης μετά από κρίση στη σχολική κοινότητα από διάφορους φορείς
- 7. Έκδοση εκπαιδευτικού υλικού (Brock et al., 2005; Xatzichristou & et al. 2011)
- 8. Προγράμματα προαγωγής υγείας και ανθεκτικότητας
- -ανάπτυξη δικτύου ελληνικών παν/μίων για τη διαχείριση κρίσεων στην σχολική κοινότητα
- 9. Ανάπτυξη πολυεπίπεδου μοντέλου πρόληψης και παρέμβασης για τη διαχείριση κρίσεων στη σχολική κοινότητα

Διαχείριση Κρίσεων

- Κρίση = σαν όρος χρησιμοποιείται για την περιγραφή ποικίλων καταστάσεων σε πολλούς τομείς της ζωής – σε συλλογικό επίπεδο γίνεται καθημερινά λόγος για οικονομική και περιβαλλοντική κρίση ενώ σε ατομικό επίπεδο αναφέρεται η κρίση σε διαπροσωπικές σχέσεις η κρίση στο γάμο ή ηλικιακή ή επαγγελματική
- -----
- Carlan = κατάσταση ψυχολογικής αποσταθεροποίησης του ατόμου όταν έρχεται αντιμέτωπο με μια απειλητική περίσταση την οποία αντιλαμβάνεται ως σημαντικό πρόβλημα που εκείνη τουλάχιστον την στιγμή δεν μπορεί ούτε να αποφύγει, ούτε να επιλύσει με τις συνήθεις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων που διαθέτει

Διαχείριση Κρίσεων

- Klein & Linderman = διατύπωσαν έναν ορισμό που δίνει έμφαση στο ρόλο του κοινωνικού περιβάλλοντος και στην κοινωνική διάσταση = μια συναισθηματική απειλητική κατάσταση ή ένας συναισθηματικός κίνδυνος που αφορά οποιαδήποτε μεταβολή στις κοινωνικές συνθήκες στις οποίες ζει το άτομο τέτοια ώστε να προκαλέσει αλλαγές στις προσδοκίες του από τον εαυτό του και στις σχέσεις με τους άλλους
- ----βασικές κατηγορίες συναισθηματικά απειλητικών καταστάσεων είναι μεταξύ άλλων

Διαχείριση Κρίσεων

- Απώλεια μιας σημαντικής σχέσης
- Έλευση ενός ή περισσότερων νέων προσώπων στο κοινωνικό περιβάλλον του ατόμου
- Μεταβολές στην κοινωνική κατάσταση και στους ρόλους του ατόμου ως αποτέλεσμα παραγόντων όπως (ωρίμανση, είσοδος στην εφηβεία, νέοι κοινωνικοί ρόλοι), οριζόντια ή κάθετη μετακίνηση
- ----το πιο σημαντικό στοιχείο που προηγείται μιας κρίσης είναι ένα επικίνδυνο γεγονός –σημαντικό στοιχείο αποτελεί η υποκειμενική αντίληψη του ατόμου ή η υποκειμενική ερμηνεία για το γεγονός δηλ. το να βιώσει το άτομο μια κρίση εξαρτάται τόσο από την αντίληψη ενός γεγονότος ως απειλητικού όσο και από το ίδιο το γεγονός

Διαχείριση Κρίσεων

- Η κρίση επιφέρει αναστάτωση άγχος αποδιοργάνωση και διαταράσσει την ισορροπία του ατόμου –αυτή η εσωτερική ένταση συνδέεται με την αδυναμία του ατόμου να αντιμετωπίσει το αγχογόνο γεγονός και να προσαρμοστεί σε αυτό
- ---η κατάσταση κρίσης μπορεί να θεωρηθεί ως συνέπεια ενός φαινομενικά άλυτου προβλήματος –η ένταση της ψυχολογικής αναστάτωσης που επιφέρει η κρίση είναι τέτοια που δεν είναι δυνατό να συνεχιστεί --- επομένως το άτομο προσπαθεί να βρει τρόπους για να ανακουφιστεί από την ένταση που βιώνει
- Π.χ. η απώλεια θέση εργασίας μπορεί να οδηγήσει σε κρίση ένα άτομο αλλά να αφήσει ανεπηρέαστο ένα άλλο

Διαχείριση Κρίσεων

- ---δηλ. υπάρχουν ενδοατομικές διαφορές ως προς τα γεγονότα που μπορούν να οδηγήσουν σε κρίση την ένταση και την διάρκεια της περιόδου αυτής και τους τρόπους ή τις στρατηγικές που τα άτομα χρησιμοποιούν για την αντιμετώπιση μιας κρίσιμης κατάστασης
- -----
- ---η κρίση δεν αποτελεί μια κατάσταση μη αναστρέψιμη
–οι σύγχρονοι ερευνητές θεωρούν ότι οι κρίσεις είναι μέρος της ζωής το οποίο όλοι αργά ή γρήγορα καλούνται να αντιμετωπίσουν και οι οποίες αναστατώνουν τον έως τότε φυσιολογικό ρυθμό τη ζωής ενός ανθρώπου

Διαχείριση Κρίσεων

- Διακρίνονται σε αναπτυξιακές και σε εκείνες που συνδέονται με συγκεκριμένα γεγονότα
- ---οι πρώτες έχουν να κάνουν με την ψυχολογική διαδικασία μετάβασης σε ένα νέο αναπτυξιακό στάδιο ενώ οι δεύτερες σχετίζονται με ξαφνικά και απρόσμενα γεγονότα τα οποία προκαλούν αναστάτωση σε πρακτικό και συναισθηματικό επίπεδο
- Young 1998 & Carlson 1997 = αναφέρουν 6 κατηγορίες
- Σοβαρή ασθένεια προσώπων στο περιβάλλον μας, θάνατος, απειλή της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας, βιασμός, απαγωγή, κακοποίηση, γεγονότα πολεμικής φύσεως, φυσικές καταστροφές, βιομηχανικά ατυχήματα

Διαχείριση Κρίσεων

- Baldwin 1978 =κάνει χρήση της ακόλουθης ταξινόμησης
- Κρίσεις λόγω έλλειψης πληροφόρησης ή ενθάρρυνσης =πρόκειται για άγχος που προκύπτει από προβληματική κατάσταση στην οποία όταν το άτομο αναζητήσει βοήθεια ο ψυχολ βοηθά τον συμβουλευόμενο με τρόπους παρακείμενους του θεραπευτικού ρόλου ---η παρέμβαση δεν αποβλέπει πρωτογενώς στο συναισθηματικό επίπεδο----σε μια τέτοια κρίση το άτομο συνήθως αντιμετωπίζει έλλειψη πληροφόρησης και επιπρόσθετα δεν έχει την απαραίτητη ενθάρρυνση ώστε να προσπαθήσει να λύσει το πρόβλημα με διαφορετικό τρόπο (επιλογή σπουδών επιλογή διαφορετικών εργασιακών προτάσεων)

Διαχείριση Κρίσεων

- Αναμενόμενες μεταβατικές περιόδους ζωής = στην 2η αυτή κατηγορία συγκαταλέγονται κρίσεις που εμφανίζονται σε αναμενόμενες αλλά συνήθως φυσιολογικές μεταβατικές περιόδους της ζωής –τις οποίες το άτομο μπορεί να είναι ή να μην είναι σε θέση να χειριστεί επαρκώς –συνήθεις μεταβατικές περιόδους για τα παιδιά είναι η έναρξη της σχολικής ζωής ή αλλαγή σχολείου η μετακόμιση η γέννηση ενός αδελφού το διαζύγιο ή ένας νέος γάμος των γονέων
- Αναπτυξιακές κρίσεις προκύπτουν = από την προσπάθεια αντιμετώπισης μιας ενδοπροσωπικής κατάστασης που αντανακλά την πάλη με κάποια βαθύτερη σύγκρουση η οποία δεν επιλύθηκε ικανοποιητικά κατά το παρελθόν και η οποία είναι μια απόπειρα συναισθηματικής ωρίμανσης

Διαχείριση Κρίσεων

- Καίρια ζητήματα σε αυτό το είδος κρίσης αποτελούν η εξάρτηση, η σύγκρουση αξιών, η ταυτότητα του φύλου, η ικανότητα συναισθηματικής οικειότητας, η αντίδραση σε μορφές εξουσίας, και η επίτευξη ικανοποιητικής αυτοπειθαρχίας
- ----όλα τα παραπάνω θέματα είναι δυνατόν να εμφανιστούν σε παιδιά σχολικής ηλικίας αν και είναι πολύ πιο συνήθη κατά τη διάρκεια της εφηβείας
- Τραυματικό στρες = 4η κατηγορία είναι κρίσεις που προκύπτουν ως συνέπεια τραυματικών γεγονότων – πρόκειται για συναισθηματικές κρίσεις προκαλούμενες από εξωγενείς στρεσογόνους παράγοντες ή αναπάντεχες

Διαχείριση Κρίσεων

- Ψυχοπαθολογικές κρίσεις = πρόκειται για συναισθηματικές κρίσεις των οποίων το αίτιο είναι κάποια προϋπάρχουσα ψυχοπαθολογία ή στις οποίες η ψυχοπαθολογία δυσχεραίνει ή περιπλέκει σημαντικά την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους – στην κατηγορία αυτή ανήκουν η κατάθλιψη, οι παραισθήσεις οι διαταραχές λήψης τροφής --- οι κρίσεις αυτού του είδους παρότι εμφανίζονται στο σχολείο δε είναι συνήθως από εκείνες που οι επαγγελματίες των ειδικών υπηρεσιών έχουν ειδικευθεί να αντιμετωπίζουν για τούτο και η κατάληξη είναι κατά κανόνα η παραπομπή του ατόμου σε εξωτερικούς κοινωνικούς θεσμούς

Διαχείριση Κρίσεων

- Επείγουσες ψυχιατρικές καταστάσεις = ανήκουν οι καταστάσεις κρίσεων στις οποίες το άτομο χαρακτηρίζεται από σοβαρή και καθολική δυσλειτουργία και είναι αδύναμο ή ανίκανο να αναλάβει την ευθύνη των πράξεων του
- -----
- ---στις κρίσεις αυτές περιλαμβάνεται η εκδήλωση σοβαρών και αυτοκτονικών τάσεων υπό την επήρεια αλκοόλ ναρκωτικών παραισθησιογόνων ουσιών με σοβαρή ψύχωση και ανεξέλεγκτο θυμό –πρόκειται για τυπικές περιπτώσεις όπου το άτομο μπορεί να αποβεί επικίνδυνο είτε για τον εαυτό του είτε για τους άλλους

Διαχείριση Κρίσεων

- ---οι αντιδράσεις των παιδιών στις κρίσεις ποικίλουν από μαθητή σε μαθητή τόσο ως προς τη φύση όσο και ως προς την έκταση τους
- ---οι αντιδράσεις των παιδιών στο καταστροφικό γεγονός εξαρτώνται από την προηγούμενη εμπειρία τους από την προσωπικότητα τους και την αμεσότητα με την οποία επιδρά το γεγονός στη ζωή τους
- -----
- ---οι πιο σύνηθες αντιδράσεις των παιδιών που έχουν βιώσει ένα τραυματικό γεγονός είναι = α) επαναβίωση του γεγονότος μέσω σκέψεων, β) ο φόβος ότι θα συμβεί ξανά και γ) η απόσυρση από το εξωτερικό περιβάλλον και η έντονη ανάγκη να προσκολληθούν στα μέλη της οικογένειας τους

Διαχείριση Κρίσεων

- Κάποιες άλλες κοινές αντιδράσεις των μαθητών όταν οι ζωές τους αναστατώνονται από ένα τέτοιο γεγονός είναι οι ακόλουθες
- ---απώλεια ελέγχου = η ίδια η φύση των καταστροφών προκαλεί την αίσθηση ότι δεν μπορούμε να έχουμε κανέναν έλεγχο στα γεγονότα γεγονός που μπορεί να είναι συνθλιπτικό για το άτομο που βιώνει αυτήν την αίσθηση
- ----απώλεια σταθερότητας = οι καταστροφές επίσης διακόπτουν τη φυσική τάξη των πραγμάτων –η σταθερότητα χάνεται κι αυτό είναι πολύ απειλητικό – μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη και να διαταράξει την ισορροπία για μεγάλες περιόδους ενώ δημιουργεί την αίσθηση ότι αφού συνέβη αυτό το καταστροφικό γεγονός μπορεί να συμβεί κι οτιδήποτε άλλο

Διαχείριση Κρίσεων

- Εγωκεντρικές αντιδράσεις = απώλεια ασφάλειας των γονέων -ανησυχούν υπερβολικά για το τι θα τους συμβεί τόσο που οι ενήλικοι να το θεωρούν παράλογο – ωστόσο θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι τα παιδιά έχουν ανάγκη να συζητήσουν πολλές φορές και διεξοδικά για τα αποτελέσματα της καταστροφής σε σχέση με τα ίδια ενώ επίσης είναι μεγάλη η ανάγκη τους για καθησυχασμό προκειμένου να μπορέσουν να ανακτήσουν σιγά σιγά την αίσθηση της ασφάλειας εκ νέου

Διαχείριση Κρίσεων

- Στην ηλικία 1-5 ετών τα παιδιά = υιοθετούν συχνά συμπεριφορές προηγούμενων εξελεγκτικών σταδίων όπως η νυχτερινή ενούρηση το πιπίλισμα δακτύλου και ο φόβος για το σκοτάδι
- ---τα συχνότερα σωματικά συμπτώματα είναι οι εμετοί η απώλεια όρεξης η διάρροια και η απώλεια ελέγχου των σφιγκτήρων ενώ οι σύνηθες συναισθηματικές αντιδράσεις είναι η νευρικότητα, η ανησυχία, η ανυπακοή, τα τικ, οι δυσκολίες στο λόγο καθώς και η άρνηση να απομακρυνθούν από τους γονείς
- ---επίσης τα παιδιά αυτής της ηλικίας συνηθίζουν σε καταστάσεις κρίσεων να υιοθετούν τις αντιδράσεις των γονέων τους και το γεγονός ότι δεν έχουν ακόμα αναπτύξει επαρκώς λεκτικές ικανότητες δυσχεραίνει τις έρευνες

Διαχείριση Κρίσεων

- Οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές για τη στήριξη αυτών των παιδιών = είναι η λεκτική βοήθεια, η φυσική επαφή, ενώ βοηθητικές είναι και οι καθησυχαστικές ενέργειες και ρουτίνες γύρω από τον ύπνο
- -----
- Αν είναι απαραίτητο επιτρέπουμε στο παιδί να κοιμηθεί με τους γονείς του περιστασιακά ενώ δίνουμε την ευκαιρία στο παιδί να εκφράσει τα συναισθήματα του ενισχύουμε την έκφραση συναισθημάτων μέσα στο παιχνίδι

Διαχείριση Κρίσεων

- Στην επόμενη ηλικιακή ομάδα των 5-11 ετών συνήθης αντίδραση είναι ο αυξημένος ανταγωνισμός με τα μικρότερα αδέρφια για την προσοχή των γονέων
- Επίσης τα παιδιά αυτής της ηλικίας που βιώνουν μια κρίση παραπονιούνται συχνά για πονοκεφάλους για προβλήματα στην όραση ή την ακοή για επίμονη φαγούρα και κνησμό καθώς και για διαταραχές ύπνου
- ---στις συναισθηματικές τους αντιδράσεις μπορεί να παρατηρηθεί σχολική φοβία, απόσυρση από τους φίλους τους και τις ομάδες παιχνιδιού απόσυρση από τις οικογενειακές επαφές μια ασυνήθιστη οικογενειακή συμπεριφορά απώλεια ενδιαφέροντος για προηγούμενες αγαπημένες δραστηριότητες καθώς και απουσία αδυναμία συγκέντρωσης προσοχής η οποία συχνά συνοδεύεται από μείωση της σχολικής επίδοσης

Διαχείριση Κρίσεων

- Οι τρόποι στήριξης των παιδιών αυτών αυτής της ηλικίας περιλαμβάνουν την παροχή αυξημένης προσοχής και φροντίδας σε αυτήν τη δύσκολη περίοδο την προσωπική μείωση των απαιτήσεων σε σχέση με την επίδοση στο σχολείο & τις δραστηριότητες στο σπίτι την ενθάρρυνση της λεκτικής έκφρασης σκέψεων και συναισθημάτων σχετικά με την κατάσταση κρίσης την παροχή ευκαιριών για δομημένες αλλά λιγότερο απαιτητικές δραστηριότητες και ευθύνες στο σπίτι καθώς και την πρακτική εφαρμογή μέτρων ασφάλειας για μελλοντικές καταστροφές που θα δώσουν στο παιδί την αίσθηση της ανάκτησης ελέγχου τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό

Διαχείριση Κρίσεων

- Τα παιδιά της πρώιμης εφηβικής ηλικίας 11-14 όταν βιώνουν μία κρίση συχνά εμφανίζουν ανταγωνισμό με τα μικρότερα αδέρφια τους προκειμένου να κερδίσουν την προσοχή των γονέων αδυνατούν να ολοκληρώσουν δραστηριότητες που στο παρελθόν ολοκλήρωναν με επιτυχία παρουσιάζουν σχολική φοβία ενώ μερικές φορές επανεμφανίζονται πρωιμότερες μορφές λόγου και συμπεριφοράς
- ---σε ότι αφορά τα σωματικά συμπτώματα συχνά παρατηρούνται πονοκέφαλοι, απώλεια όρεξης προβλήματα διάρροιας ή δυσκοιλιότητας ξαφνική εμφάνιση δερματοπαθειών διαταραχές ύπνου ενώ τα παιδιά εκφράζουν συχνά παράπονα για απροσδιόριστους πόνους

Διαχείριση Κρίσεων

- ---τα παιδιά της ηλικίας αυτής ως αναμενόμενη αντίδραση σε μια κρίση μπορεί να χάσουν το ενδιαφέρον τους για κοινωνικές δραστηριότητες με συνομηλίκους ή για τα αγαπημένα τους χόμπι και αθλητικές δραστηριότητες να παρουσιάσουν αυξημένες δυσκολίες στις σχέσεις με γονείς και αδέρφια ενώ συχνά παρατηρείται και μια αυξημένη αντίσταση στην εξουσία σχολείου και γονέων
- ---στο ατομικό επίπεδο για να ανακουφίσουμε ένα παιδί της συγκεκριμένης ηλικίας καλό είναι του δείξουμε αυξημένο ενδιαφέρον & φροντίδα να μειώσουμε λίγο τις προσδοκίες τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι και να ενθαρρύνουμε να εκφράσει λεκτικά τα συναισθήματα του

Διαχείριση Κρίσεων

- Χρήσιμο είναι να του δώσουμε την ευκαιρία να έχει δομημένες αλλά όχι πολύ απαιτητικές υπευθυνότητες και δραστηριότητες να το ενθαρρύνουμε & να το βοηθήσουμε να ενταχθεί σε δραστηριότητες ομάδων συνομηλίκων και όπως και στα μικρότερα παιδιά φροντίζουμε για την πρακτική εφαρμογή μέτρων ασφαλείας για μελλοντικές καταστροφές
- ---τα παιδιά της μέσης & τελευταίας περιόδου εφηβικής ηλικίας 14-18 ετών όταν βιώνουν κρίση είναι αναμενόμενο να υιοθετήσουν στάσεις και συμπεριφορές προηγούμενων εξελεγκτικών σταδίων να παρατηρηθεί μια μείωση της προηγούμενης υπεύθυνης συμπεριφοράς τους

Διαχείριση Κρίσεων

- Να μειωθούν τα σεξουαλικά τους ενδιαφέροντα
- ---σε ότι αφορά στα σωματικά συμπτώματα συχνοί είναι οι πονοκέφαλοι οι διαταραχές ύπνου και διατροφής η δυσκοιλιότητα η διάρροια και οι δυσκολίες στην ούρηση καθώς και δερματικά προβλήματα
- ---οι έφηβοι ως αντίδραση στην κρίση συχνά εμφανίζουν συναισθήματα ανεπάρκειας και έχουν αυξημένες δυσκολίες συγκέντρωσης σε προγραμματισμένες δραστηριότητες

Διαχείριση Κρίσεων

- Προκειμένου να στηρίξουμε αποτελεσματικά τα παιδιά αυτής της ηλικίας καλό είναι να τα ενθαρρύνουμε να συζητήσουν για τις εμπειρίες της καταστροφής με τους συνομήλικους και με σημαντικούς άλλους εκτός οικογένειας –ενώ αν ο έφηβος επιλέξει να συζητήσει την καταστροφή μέσα στην οικογένεια αυτή η επιλογή του πρέπει να ενθαρρυνθεί χωρίς ωστόσο να επιμείνει η οικογένεια για κάτι τέτοιο
- ---χρήσιμο είναι κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης να μειωθούν προσωρινά οι προσδοκίες για τις επιδόσεις στο σχολείο αλλά και γενικότερα
- ---πολύ σημαντικό είναι να έχει ο έφηβος τη δυνατότητα να αναμειχθεί στον μέγιστο βαθμό στο σχεδιασμό

Διαχείριση Κρίσεων

- της επαναπροσαρμογής του και να συμμετέχει ενεργά ενώ εξίσου σημαντική είναι και η πλήρης ανάμειξη του σε κοινωνικές δραστηριότητες συνομηλίκων
- ---τέλος δεν πρέπει να παραλείψουμε την πρακτική εφαρμογή μέτρων ασφάλειας για μελλοντικές καταστροφές στην οποία το σχεδιασμό και την εφαρμογή μπορεί επίσης να συμμετάσχει ο εφήβος
- ---σε ορισμένες περιπτώσεις όταν η κατάσταση κρίσης διαταράσσει σοβαρά και για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα την ψυχική συναισθηματική και σωματική λειτουργία ένα μικρό ποσοστό των ατόμων μπορεί να εμφανίσουν διαταραχή μετατραυματικού στρες

Διαχείριση Κρίσεων

- Η διαταραχή αυτή προκύπτει ως καθυστερημένη ή παρατεταμένη αντίδραση προς ένα γεγονός εξαιρετικά απειλητικής ή καταστροφικής φύσης
- ---ως τυπικά συμπτώματα περιλαμβάνονται επεισόδια επανειλημμένης ακούσιας αναβίωσης δυσάρεστων εικόνων και εμπειριών φόβος αποφυγή περιβαλλοντικών ερεθισμάτων που υπενθυμίζουν την αρχική τραυματική εμπειρία αυξημένη διεγερσιμότητα ψυχικό μούδιασμα και συναισθηματική αποστασιοποίηση από τους άλλους ανθρώπους απουσία απαντητικότητας προς το περιβάλλον σημαντικό άγχος κατάθλιψη αυτοκτονικός ιδεασμός υπερβολική χρήση οινόπνευματων και φαρμάκων = ειδικό ψυχικής υγείας

Διαχείριση Κρίσεων

- Ευαλωτότητα & ψυχική ανθεκτικότητα σε καταστάσεις κρίσεων = η έννοια ευαλωτότητα αφορά τη μειωμένη ικανότητα του ατόμου να ανταπεξέλθει σε μια κατάσταση κρίσης & στην αυξημένη πιθανότητα να επηρεαστεί σημαντικά από αυτήν
- Ψυχική ανθεκτικότητα = είναι η ικανότητα του ατόμου για θετική προσαρμογή και επιβίωση μετά από σημαντικές αντιξοότητες σοβαρές δυσκολίες και αρνητικές εμπειρίες
- Οι δύο αυτές έννοιες αποτελούν τα άκρα ενός συνεχούς –κάθε άνθρωπος χαρακτηρίζεται από κάποιο βαθμό ευαλωτότητας ή ανθεκτικότητας ο οποίος συνδέεται άμεσα με τους προστατευτικούς παράγοντες & του παράγοντες επικινδυνότητας που εντοπίζονται στο ίδιο και στο περιβάλλον του

Διαχείριση Κρίσεων

- ---η πρόληψη η παρέμβαση στην κρίση θα πρέπει να στοχεύουν τόσο στη μείωση των παραγόντων επικινδυνότητας όσο και στην ενίσχυση των προστατευτικών παραγόντων που ενυπάρχουν στα άτομα και το περιβάλλον τους
- ---αναμένεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων ανακτά την ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα του χωρίς την ανάγκη παρέμβασης των ειδικών όταν υπάρχει ψυχολογική υποστήριξη από το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του

Διαχείριση Κρίσεων

- Ευάλωτα παιδιά = ο παιδικός πληθυσμός είναι ευάλωτος σε δυναμικές κρίσεων – η κάθε κρίση έχει τις δικές της μοναδικές προκλήσεις υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες που δυσχεραίνουν ιδιαίτερα τα παιδιά και του εφήβους
- = παρατεταμένο χωρισμό από τα μέλη της οικογένειας καταστροφή της οικογενειακής στέγης διατάραξη της καθημερινής ρουτίνας της οικογένειας συμπεριβαλομένης και της προσέλευσης του παιδιού στο σχολείο κοινωνική απομόνωση και μητρική κατάθλιψη

Διαχείριση Κρίσεων

- Κατά Carlson, 1997; Doll & Lyon, 1998; Nader & Pynoos, 1993
- Α) οικειότητα με θύμα = είναι γνωστό πως οι άνθρωποι επηρεάζονται από τα γεγονότα που συμβαίνουν στους κοντινούς τους ανθρώπους ιδιαίτερα αν αυτά τα γεγονότα είναι τραυματικά –γι αυτό είναι πολύ σημαντικό να προσέξουμε ιδιαίτερα τα παιδιά που είναι συναισθηματικά συνδεδεμένα με ανθρώπους που εμπλέκονται άμεσα στην κρίση –όσο πιο στενή είναι η σχέση με τα θύματα της κρίσης τόσο πιο πιθανό είναι ότι και τα ίδια τα παιδιά θα μπούν σε μια κρίση –έχει βρεθεί ότι η φιλία με τα θύματα σχετίζεται περισσότερο με το στρες από ότι η έκθεση σε στρεσογόνους παράγοντες που σχετίζονται με ένα ατύχημα

Διαχείριση Κρίσεων

- Β) προηγούμενο τραύμα η απώλεια –ο τρόπος με τον οποίο ένα άτομο αντιλαμβάνεται ένα γεγονός σχετίζεται στενά με το ευρύτερο πλαίσιο αναφοράς του –εάν ο συγκεκριμένος άνθρωπος έχει ζήσει πολλά και πρόσφατα τραυματικά γεγονότα ένα επιπλέον συναισθηματικά φορτισμένο γεγονός μπορεί να αρκεί για να επαναφέρει την κρίση στην επιφάνεια –γι αυτό ειδική προσοχή πρέπει να δοθεί σε παιδιά που έχουν ζήσει άλλα τραύματα τον προηγούμενο χρόνο και/ ή σε εκείνα που έχουν ζήσει παρόμοιες κρίσεις με την παρούσα
- Γ) προϋπάρχουσα ψυχοπαθολογία =η εμφάνιση μιας κρίσης από μόνης της δεν είναι ένδειξη ψυχοπαθολογίας –ένα ιστορικό ψυχικών διαταραχών μπορεί να μειώσει την αντίδραση κάποιου σε κρίσεις

Διαχείριση Κρίσεων

- Μελέτες δείχνουν ότι η προϋπάρχουσα ψυχοπαθολογία προδιαθέτει την ανάπτυξη της μετατραυματικής αγχώδους διαταραχής –όπως επίσης μπορεί να δυσκολέψει την αποτελεσματική επίλυση της κρίσης
- Δ) έλλειψη εσωτερικών δυνάμεων και εξωτερικών πηγών =οι πηγές στήριξης έχουν την δυνατότητα να βοηθήσουν τα άτομα να επιλύσουν τις κρίσεις αποτελεσματικά
- ---η έλλειψη τους μπορεί να κάνει πολύ δύσκολο το να αντεπεξέλθει κανείς σε μια κρίσιμη περίπτωση
- Ε) ανησυχία για την ασφάλεια ενός μέλους της οικογένειας η κάποιου σημαντικού άλλου

Διαχείριση Κρίσεων

- Προστατευτικοί παράγοντες για την κρίση = εντοπίζονται σε επίπεδο ατόμου, οικογένειας, σχολείου και κοινότητας και αλληλοεπηρεάζονται
- Ατομικοί προστατευτικοί παράγοντες = {κοινωνικές δεξιότητες, θετική αυτοαντίληψη, ικανότητα ευελιξίας και επίλυσης προβλημάτων, αίσθηση χιούμορ, προσωπική επάρκεια, αυτοαποτελεσματικότητα}
- Περιβαλλοντικοί προστατευτικοί παράγοντες = {οικογένεια, γονική φροντίδα και στήριξη, ασφαλείς σχέσεις με γονείς, γονική επίβλεψη και ρύθμιση των κανόνων πειθαρχίας, σχέσεις εμπιστοσύνης, αποδοχής και στήριξη από σημαντικούς άλλους στο πλαίσιο της οικογένειας, ύπαρξη προτύπων στο πλαίσιο της οικογένειας για την αντιμετώπιση των δυσκολιών}

Διαχείριση Κρίσεων

- Τάξη σχολείο = {αυτοέλεγχος συμπεριφοράς, θετικές σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικού μαθητών, θετικές σχέσεις μεταξύ συμμαθητών, αποτελεσματική στενή συνεργασία σχολείου οικογένειας, ακαδημαϊκή αποτελεσματικότητα, ανάπτυξη θετικών κοινωνικών σχέσεων, καθορισμός σαφών και ξεκάθαρων ορίων, εκμάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων, παροχή υψηλών προσδοκιών και σαφής έκφρασης τους παροχή ευκαιριών για ενεργό συμμετοχή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας
- Κοινότητα = ευκαιρίες για ενεργό συμμετοχή στις δραστηριότητες της κοινότητας, παροχή κοινωνικής στήριξης από τους φορείς, σύναψη σχέσεων με άτομα της κοινότητας, κοινωνικοοικονομική υποδομή

Διαχείριση Κρίσεων

- Στάδια κρίσεων =
- Πρώτη επαφή με το γεγονός –τα συναισθήματα είναι κατακλυσμαία
- Φάση επεξεργασίας του γεγονότος –μετά το συμβάν εμφανίζονται οι πρώτες συναισθηματικές αντιδράσεις για όσα προηγήθησαν όπως είναι το κλάμα η άρνηση ο θυμός –οι περισσότεροι αναζητάμε να συζητήσουμε αυτό που συμβαίνει με άλλους ανθρώπους που έζησαν το αυτό γεγονός –συνειδητοποιούν ότι τα συναισθήματα τους είναι φυσιολογικά
- Φάση αντιμετώπισης ή προσαρμογής –ανάκαμψη του ατόμου από τις έντονες συναισθηματικές αντιδράσεις ανάληψη δράσης με σκοπό την αντιμετώπιση

Διαχείριση Κρίσεων

- 4. Επιστροφή στο προ της κρίσεως επίπεδο λειτουργίας –συμπίπτει με μια μάλλον μακρόχρονη περίοδο η οποία είναι δυνατόν να διαρκέσει από μερικούς μήνες και χρόνια
- Στόχοι της συμβουλευτικής διαχείρισης κρίσεων –οι Moos & Shaefer 1986 περιέγραψαν 5 βασικά επιτεύγματα που αφορούν την προσαρμογή των παιδιών σε περιόδους κρίσεων
- 1. Το παιδί πρέπει να κατανοήσει την κατάσταση και να τη δει μέσα από τη δική του οπτική που θα είναι ανάλογη με το επίπεδο της γνωστικής και της συναισθηματικής του ανάπτυξης

Διαχείριση Κρίσεων

- 2. Να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα αξιοποιώντας τις δυνάμεις του για να μπορέσει να συνεχίσει ή να τις διοχετεύσει ε άλλους τομείς της ζωής του –πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί το σχολείο την οικογένεια και στην ομάδα των συνομηλίκων
- 3. Να διατηρήσει τις σχέσεις με τα μέλη της οικογένειας τους φίλους και άλλα άτομα να ζητά τη στήριξη τους και να είναι σε θέση να συνεργάζεται και να αξιοποιεί την παρεχόμενη βοήθεια
- 4. Να διατηρήσει τη συναισθηματική του ισορροπία ελέγχοντας τα όποια αρνητικά και έντονα συναισθήματα –να εκφράσει τα συναισθήματα αυτά με κάποιο κατάλληλο τρόπο και να εφαρμόσει μια σειρά στρατηγικών για την αντιμετώπιση ή την αποφυγή των δυσάρεστων επιπτώσεων του γεγονότος

Διαχείριση Κρίσεων

- 5. Να διατηρήσει μια ικανοποιητική εικόνα για τον εαυτό του και να αποκτήσει μια αίσθηση επάρκειας και ελέγχου
- Γενικές αρχές συμβουλευτικής διαχείρισης κρίσεων
- Αρχίζουμε τη συμβουλευτική -όσο περισσότερο παραμένει το παιδί σε κατάσταση κρίσεως τόσο μεγαλώνει ο κίνδυνος να εκδηλώσει συναισθηματική διαταραχή
- Δείχνουμε ενδιαφέρον και ικανότητα αντιμετώπισης της κατάστασης –κατά την συμβουλευτική διαδικασία το παιδί είναι απαραίτητο να αποκτήσει μια αίσθηση ασφάλειας και σιγουριάς ότι υπάρχει λύση και ότι ο σύμβουλος ενδιαφέρεται και μπορεί να το στηρίξει

Διαχείριση Κρίσεων

- 3. Ασκοούμε προσεκτικά και διερευνούμε διεξοδικά τα γεγονότα –οι λύσεις προκύπτουν από τη σωστή διερεύνηση των γεγονότων-μόνο έτσι η συμβουλευτική χτίζεται σε σωστές βάσεις
- 4. Ανακαλούμε τα συναισθήματα του παιδιού =ο σύμβουλος χρειάζεται να εστιάσει στα συναισθήματα που βιώνει το παιδί και να ενθαρρύνει την κατάλληλη έκφραση τους –είναι η νομιμοποίηση των συναισθημάτων-τα συναισθήματα πρέπει να συζητούνται μόνο έτσι θα επέλθει η επίλυση
- 5. Βοηθούμε το παιδί να συνειδητοποιήσει ότι το άσχημο γεγονός έχει ήδη συμβεί -= πρέπει να στραφεί στην αποδυνάμωση των μηχανισμών άμυνας όπως η άρνηση

Διαχείριση Κρίσεων

- ---η άρνηση βοηθά στην αποστασιοποίηση από τα γεγονότα για να μην καταβληθεί
- 6. Δεν στηρίζουμε και δεν αποδίδουμε ευθύνες =αντί να εξετάσουμε τα αισθήματα ευθύνης ή ενοχής –αναζητάμε εξωγενή αίτια για να εστιάσουμε επιτυχώς στο τι συνέβη καθώς και σε θέματα αυτοεκτίμησης και εσωτερικών δυνάμεων –ο λόγος είναι ότι η επίμονη αίσθηση θυματοποίησης είναι πιθανό να οδηγήσει σε παθητική στάση παρα σε ανάληψη ενεργού ρόλου
- 7. Δεν παρέχουμε ψευδή καθησυχασμό =ο σύμβουλος πρέπει να προφέρει στο παιδί μια αίσθηση ελπίδας και προσδοκίας ότι τελικά θα ξεπεράσει την κρίση-θα πρέπει να είναι ειλικρινής και ρεαλιστής –το παιδί πρέπει να

Διαχείριση Κρίσεων

- καταλάβει ότι δεν είναι δυνατόν να βγεί αλώβητο από μία κρίση παραυτά μπορεί να συνεχίσει τη ζωή του αναπτύσσοντας νέες πηγές δύναμης
- 8. Αναγνωρίζουμε τη πρωταρχική σημασία της ανάληψης δράσης =κάθε συνεδρία θα πρέπει να οδηγεί σε ανάληψη δράσης
- Sandoval, 2001 = είπε ότι ο σύμβουλος μπορεί να επιτεύξει τα παραπάνω
- ---με το να διευκολύνει την ανασύσταση ενός κοινωνικού υποστηρικτικού δικτύου
- ---να δώσει έμφαση στην επίλυση του προβλήματος
- ----να εστιάσει στην αυτοαντίληψη
- ----να ενθαρρύνει το άτομο να στηριχθεί στις προσωπικές του δυνάμεις

Διαχείριση Κρίσεων

- Τα συμπτώματα κρίσης διαταράσσουν το συναίσθημα, τη συμπεριφορά, την υγεία, τη σχολική επίδοση –η δυνατότητα και η αμεσότητα παρέμβασης της κοινότητας και του σχολείου θα πρέπει να είναι άμεση
- ---η συμβουλευτική στη τάξη ή την ομάδα είναι ένας τρόπος να καλυφθούν γρήγορα οι ανάγκες ενός μεγαλύτερου αριθμού παιδιών που έχουν πληγεί από την κρίση ενώ όταν η παρέμβαση γίνεται από ειδικούς μπορεί να εντοπιστούν τα παιδιά που ενδεχομένως να έχουν ανάγκη από πιο συστηματική και εξατομικευμένη παρέμβαση

Διαχείριση Κρίσεων

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να είναι σε θέση να ηγηθεί της συνάντησης – θα πρέπει να εγκαθιδρύσει μια καλή συνεργασία με τον ειδικά εκπαιδευόμενο σύμβουλο
- Η διαδικασία της παρέμβασης στην τάξη περιλαμβάνει τους ακόλουθους τομείς
- Αναφορά γεγονότων και διάψευση φημών = όταν γίνεται αυτό δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να επικοινωνήσουν ελεύθερα και να συζητήσουν μεταξύ τους για τις σκέψεις τους σχετικά με ότι έχει συμβεί και κυρίως για τις φήμες που ακούνε γύρω από το γεγονός – δεδομένου ότι οι φήμες είναι συνήθως πιο τρομακτικές από την πραγματικότητα είναι σημαντικό να συζητάμε να εξηγούμε λαμβάνοντας υπόψη το εξελεγκτικό στάδιο του παιδιού τι ακριβώς έχει συμβεί

Διαχείριση Κρίσεων

- Επειδή τα παιδιά έχουν μικρή εμπειρία αντίστοιχων γεγονότων χρειάζονται χρόνο για να επεξεργαστούν το τι συμβαίνει κάθε φορά
- Αναφορά ιστοριών = το μοίρασμα ατομικών εμπειριών μέσα στην τάξη είναι ένα πολύ βοηθητικό 1ο βήμα αισθάνονται πιο συνδεδεμένα και λιγότερο μόνα –τους δίνεται η δυνατότητα να συζητήσουν τα συναισθήματα τους –τους κάνει πιο δυνατούς άρα καλύτερα προετοιμασμένους να αντιμετωπίσουν το συγκεκριμένο γεγονός
- Αναφορά σε συμπτώματα = η αναφορά σε συμπτώματα που εμφανίζουν τα παιδιά σε μια κατάσταση κρίσης είναι βοηθητική

Διαχείριση Κρίσεων

- Γιατί έτσι τα παιδιά κατανοούν ότι αυτές οι συχνά τρομακτικές αντιδράσεις που έχουν ή τα συναισθήματα που βιώνουν είναι κάτι αναμενόμενο και φυσιολογικό στις παρούσες συνθήκες –η ενίσχυση της αίσθησης του φυσιολογικού καθησυχάζει και ενδυναμώνει τα παιδιά ενώ γίνεται εντονότερη η αίσθηση ότι η τάξη βιώνει μοιράζεται μια κοινή εμπειρία
- Ενίσχυση =τα παιδιά τρομάζουν περισσότερο με την αίσθηση της απώλειας ελέγχου στη ζωή τους σε ότι αφορά στο μέλλον –επομένως θα πρέπει να ενθαρρύνουμε τα παιδιά να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που θα τα βοηθήσουν να αποκτήσουν ξανά την αίσθηση ελέγχου της ζωής τους

Διαχείριση Κρίσεων

- Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να ξεκινήσουν ζητώντας από τα παιδιά να αναφέρουν στρατηγικές που μπορούν να βοηθήσουν στο να προληφθεί η επανεμφάνιση του συμβάντος ενώ ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι προτάσεις που θα επιτρέψουν στους μαθητές να αναλάβουν κάποια μορφή δράσης
- Π.χ. τα ίδια τα παιδιά μπορούν να προβούν σε καταιγισμό ιδεών σχετικά με στρατηγικές που μπορούν να βοηθήσουν στον έλεγχο των συμπτωμάτων –η μεταξύ τους συνεργασία τους βοηθά να ανακαλύψουν και να εφαρμόσουν στρατηγικές για την αντιμετώπιση των φόβων που μπορεί να δημιουργήθηκαν από την κρίση πάντοτε βέβαια με την στήριξη των ενηλίκων

Διαχείριση Κρίσεων

- Κλείσιμο = η παρέμβαση σε επίπεδο τάξης διαρκεί προκαθορισμένο αριθμό συναντήσεων 6-8 –στόχος είναι η αποφυγή εικόνων καταστροφής & επικέντρωση στο μέλλον
- Μοντέλο παρέμβασης στην κρίση μέσα στην τάξη (Brock, Sandoval, & Lewis, 2005)

Διαχείριση Κρίσεων

Στάδιο	Σκοποί
Εισαγωγή =όταν συμβαίνουν ξαφνικά & δυσάρεστα γεγονότα βοηθάει να μιλάμε για λίγη ώρα-μέσα από αυτήν τη συζήτηση θα κατανοήσουμε καλύτερα τι συνέβη πως μας επηρέασε 7 τι μπορούμε να κάνουμε ο ένας τον άλλον ώστε να αντιμετωπίσουμε αυτό το γεγονός	Επεξήγηση του σκοπού-αναγνώριση των παραγόντων που διευκολύνουν ανασκόπηση σταδίων & κανόνων
Παράθεση γεγονότων & διάψευση φημών =όλοι ζήσαμε ένα ασυνήθιστο γεγονός που είναι δύσκολο να το κατανοήσουμε –θα ήθελα να το μοιραστούμε να μιλήσουμε για ότι γνωρίζουμε γι αυτό	Βοήθεια στους μαθητές να κατανοήσουν το γεγονός με βάση την πραγματικότητα
Αναφορά ιστοριών –ανταλλαγή εμπειριών – σήμερα θα πούμε όσο πιο πολλές ιστορίες μπορούμε	Οι μαθητές μιλάνε για τις εμπειρίες τους – βοηθά τους μαθητές αισθάνονται λιγότερο μόνοι & πιο συνδεδεμένοι

Διαχείριση Κρίσεων

Ανταλλαγή εμπειριών –αναφορά στα συναισθήματα αντιδράσεις

=μετά από μια δυσάρεστη εμπειρία δεν είναι ασυνήθιστο οι άνθρωποι να συμπεριφέρονται παράξενα διαφορετικά για λίγο καιρό =αυτό είναι αποδεκτό φυσιολογικό

Ενδυνάμωση =οι δυσάρεστες εμπειρίες μας κάνουν να νιώσουμε αβοήθητοι-θα ήθελα να σκεφτούμε τι μας δυσκόλεψε περισσότερο & μετά τι μας βοήθησε περισσότερο να νιώσουμε καλύτερα

Βοηθάει του μαθητές να μιλήσουν για τις αντιδράσεις τους και να αισθανθούν πιο κοντά στους συμμαθητές τους

Ανάπτυξη δεξιοτήτων στρατηγικών αντιμετώπισης ελέγχου συναισθημάτων και επίλυσης προβλημάτων –βοηθά τους μαθητές να ανακτήσουν την αίσθηση του ελέγχου στις ζωές τους

Διαχείριση Κρίσεων

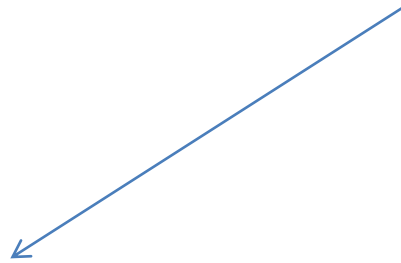
- Προαγωγή ψυχικής υγείας και ανθεκτικότητας στη σχολική κοινότητα - στο πλαίσιο αυτών των εξελίξεων η σχολική Ψ δίνει έμφαση =
- Α) στην πρόληψη & στα προγράμματα παρέμβασης με στόχο την ανάπτυξη των κοινωνικών & συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών που συμβάλλουν στη θετική προσαρμογή την ψυχική ανθεκτικότητα και την ψυχική ευεξία (Meyers 2003)
- β) Brown Pryzwansky & Schulte 2007) στην παροχή έμεσων ψυχολογικών υπηρεσιών
- Γ) σε σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και μεθόδους συμβουλευτικής όπως η διαλεκτική ψυχολογική συμβουλευτική & η συμβουλευτική για την ΔΚ στη σχολική κοινότητα

Διαχείριση Κρίσεων

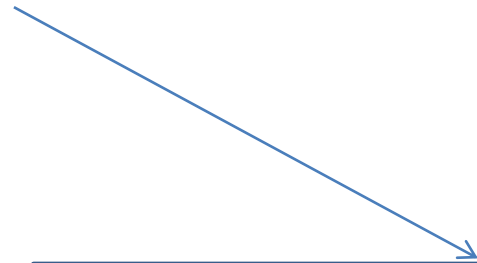
- Δ) στην ανάπτυξη παρεμβατικών προγραμμάτων που βασίζονται σε επιστημονική μεθοδολογία και εμπειρική έρευνα ώστε να είναι αποτελεσματικές και να καθιστούν δυνατή τη σύνδεση της θεωρίας και της έρευνας

Διαχείριση Κρίσεων

- Πολυεπίπεδο μοντέλο πρόληψης & παρέμβασης για τη διαχείριση κρίσεων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα

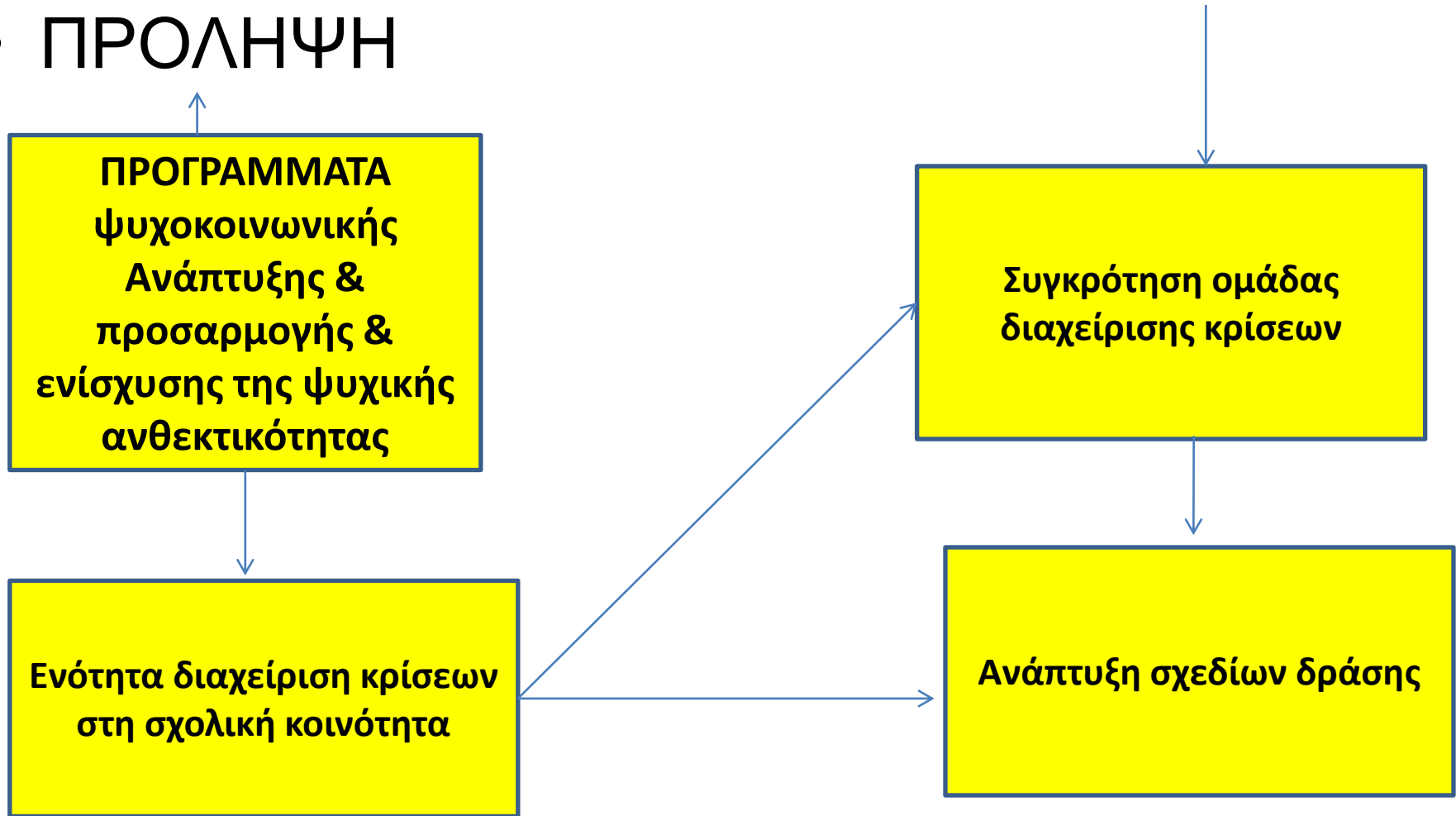
ΠΡΟΛΗΨΗ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Διαχείριση Κρίσεων

- ΠΡΟΛΗΨΗ

Διαχείριση Κρίσεων

Φάση Α = η κρίση σε εξέλιξη

Διοικητικός τομέας

Εκτίμηση ψυχολογικών αναγκών, καθολικές ψυχολογικές παρεμβάσεις, παροχή άμεσης ψυχολογικής βοήθειας

Φάση Β = οι ημέρες που ακολουθούν αμέσως μετά την κρίση

Διοικητικός οργανωτικός τομέας μαθησιακός εκπαιδευτικός τομέας καθολικές ψυχολογικές παρεμβάσεις επιλεκτική ψυχολογική παρέμβαση

Φάση γ = σταδιακή εξομάλυνση της κατάστασης

Διοικητικός οργανωτικός τομέας

Ψυχολογικός τομέας εξατομικευμένος ψυχολογικές παρεμβάσεις

Διαχείριση Κρίσεων

- Τα προγράμματα πρωτογενής πρόληψης αφορούν όλο τον μαθησιακό πληθυσμό και αποσκοπούν στην προαγωγή της ψυχικής υγείας, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, στην ενίσχυση των δεξιοτήτων επικοινωνίας των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών και στη δημιουργία θετικού ψυχολογικού κλίματος & υποστηρικτικού περιβάλλοντος στην τάξη για όλους τους μαθητές
- Τα προγράμματα δευτερογενούς πρόληψης αποσκοπούν στην υποστήριξη μαθητών που εκδηλώνουν κάποιες αρχικές ενδείξεις δυσκολιών ή που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων λόγω της ύπαρξης ποικίλων ατομικών και περιβαλλοντικών παραγόντων επικινδυνότητας

Διαχείριση Κρίσεων

- Τα προγράμματα τριτογενούς πρόληψης αφορούν κυρίως μαθητές με διαγνωσμένες διαταραχές και ειδικές ανάγκες και αποσκοπούν στην κατάλληλη υποστήριξη τους σε διάφορα εκπαιδευτικά πλαίσια στην οικογένεια και στην κοινότητα
- Ο ρόλος του σχολικού Ψ =

Διαχείριση Κρίσεων

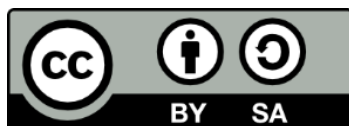
- Επικεφαλής = διευθυντικός /συντονιστικός ρόλος κατά υπόδειξη από τη διεύθυνση [συντονίζει, συμμετέχει στην κατάρτιση σχεδίων δράσης για τη διαχείριση κρίσεων – επανεκτιμά τα σχέδια δράσης σε τακτά χρονικά διαστήματα συντονίζει ασκήσεις ετοιμότητας
- Συντονιστής = ενημερώνει ευαισθητοποιεί το διδακτικό προσωπικό τους μαθητές και τους γονείς εκπαιδεύει ομάδα εκπαιδευτικών για τη διαχείριση των κρίσεων τηρεί ενημερωμένο κατάλογο φορέα ψυχικής υγείας
- Υπεύθυνος = ΨΠΠ =συνεργάζεται με τον συντονιστή ψυχολογικής παρέμβασης ενημερώνει ευαισθητοποιεί και εκπαιδεύεται στη διαχείριση κρίσεων

Διαχείριση Κρίσεων

- Υπεύθυνος άμεσης δράσης = συνεργάζεται με τους υπεύθυνους των υποστηρικτικών δικτύων

- Υπεύθυνος ενημέρωσης εκπαιδευτικός

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

